

ТОПЛИЧКЕ НОВИНЕ



Топличке новине и на званичном
сајту Града Прокупља
www.prokuplje.org.rs

117 година традиције

ISSN 1452-0435 Прокупље • februar – mart 2023 • Број 142 (422)



Обележена 106. годишњица Топличког устанка (стр. 4)



**Библиотека прославила 113 рођендан
(стр. 10)**



**Промовисан нови број Топличког
зборника (стр. 14)**



**У Прокупљу обележена 24. годишњица
од НАТО агресије (стр. 5)**



Ускоро нова Градска пијаца (стр. 2)

Одржана седница Скупштине Града Прокупља

Донете важне Одлуке за функционисање града

20. фебруара 2023.

На 32. седници Скупштине Града Прокупља одборници су усвојили више Предлога Одлука важних за функционисање града и живот његових становника.

Међу најважнијим нашао се и Предлог Одлуке о давању на коришћење непокретности у јавној својини Града Прокупља, који се односи на „трансвер станицу“ за одлагање органског отпада и секундарних сировина за потребе предузећа „Пор Вернер & Вебер“, које се бави сакупљањем, складиштењем и одношењем смећа са подручја Прокупља.

Као важан усвојен је и Предлог Одлуке о покретању поступка

јавно-приватног партнерства са елементима концесије за управљање и одржавање градског купалишта, базена и теренских терена у Граду Прокупљу и тим поводом усвојен и Предлог о именовању стручног тима за реализацију пројекта јавно-приватног партнерства са елементима концесије за управљање и одржавање градског купалишта. Како се чуло на Скупштини базен је у јако лошем стању па би за његово реновирање требало издвојити више од 25.000.000 динара. Такође је наглашено да ће се у процесу давања концесије водити рачуна да се прихвати најповољнија понуда.

На седници одборници су усвојили Предлоге Одлука о Месним

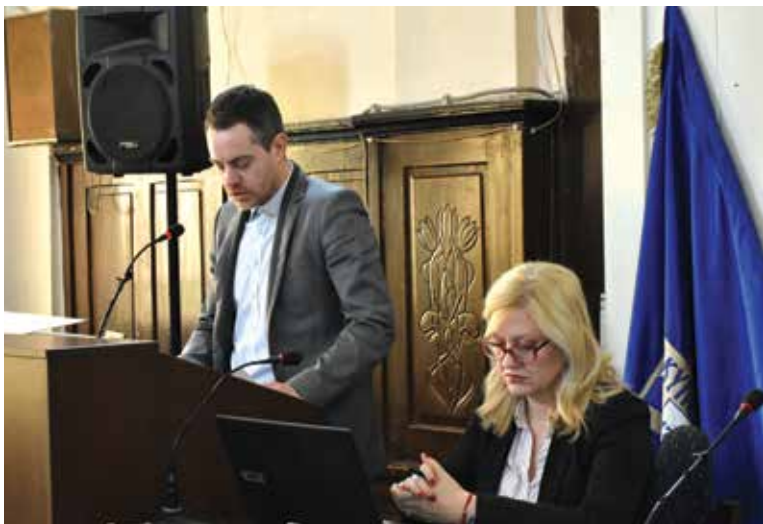
заједницама и у том циљу формиране су првостепена и другостепена Изборна комисија за спровођење избора за чланове Савета месних заједница на територији Града у чијем саставу ће бити председник комисије, шест чланова и секретар комисије.

Такође је усвојена и Одлука о општим условима за одржавање и коришћење јавног локалног водовода у сеоским насељима и установљена је комисија за доделу и промену назива улица или тргова на територији града Прокупља, а усвојен је и Програм за контролу квалитета ваздуха у 2023. години.

Скупштина је усвојила и оперативни план одбране од поплава на територији Прокупља у 2023.

години, а дата је сагласност и на посебан Програм коришћења субвенција буџета Града Прокупља за Јавно предузеће за урбанизам и уређење Града Прокупља у 2023. години, као и предлог решења о давању сагласности на Програм рада и план промотивних активности са финансијским планом Туристичке организације града Прокупља у 2023. години.

На заседању Скупштина је усвојила оставку члана Градског већа Марка Костадиновића и за нове чланове Већа изабрала Снежану Лукић Ракоњац, дипломираног инжењера грађевине и Тијану Средојевић, дипломираног политиколога, смера социјални рад и социјална политика. М.М.



Завршава се нова Градска пијаца у Прокупљу

14. марта 2023.

За нешто више од месец дана, Прокупљанима ће бити дата на коришћење нова Градска пијаца близу Лидла у Сокићевом булевару.

Вредност пројекта је око 380 милиона динара.

– Комплекс пијаца имаће две велике надстрешнице испод којих ће бити смештено 126 тезги и пет објеката. У једном ће бити управна зграда, други је предвиђен за продају млечних производа, а остали за локале и магацине, каже члан Градског већа у Прокупљу Снежана Лукић Ракоњац.

Обзиром да је актуелна пијаца на веома безбедној локацији, и да постоје проблеми са паркирањем, нова локација, Прокупљанима ће умногоме олакшати посао. Пројекат изградње нове пијаце финансиран је средствима Европске инвестиционе банке, Града Прокупља и Министарства државне управе и локалне самоуправе.



Министарка науке, технолошког развоја и иновација др Јелена Беговић у посети Прокупљу

Имплементација научних достигнућа у школство

10. фебруара 2023.

Министарка науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије др Јелена Беговић са сарадницима посетила је Прокупље и са руководством Града и Топличког округа разговарала о примени науке и технолошких иновација на том подручју.

Посета има за циљ изналажење могућности и стварање услова за имплементацију иновација и најсавременијих научних достигнућа у школство, привреду, здравство и другим областима на подручју Топличког округа.

Министарку су срдечно дочекали градоначелник Прокупља Милан Аранђеловић, чланови

предлоге и сугестије, казао је Лакетић.

Он је министарку упознао са потенцијалима за развој науке у топличком крају и као један од веома важних и инспиративних навео постојеће најсавременије опсерваторије на планини Видојевица која даје широке могућности за развој науке и примену у пракси у образовном смислу.

Такође је рекао да Град велику пажњу поклања развоју науке и школству кроз побољшање услова за школовање деце и додао да су у том циљу реновиране прокупачка Гимназија и још неке школе, а да је у плану реновирање и осталих школских зграда у Прокупљу.

и побуђује интересовање младих да се баве науком Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије вам стоји на располагању, закључила је министарка др Јелена Беговић и нагласила потребу да Република Србија ради на очувању и развоју научних и свих других потенцијала наше земље.

Након састанка на коме је представљен програм развоја на тему досадашње, али и успостављања још јаче сарадње Министарства науке, технолошког развоја и иновације са Градом Прокупљем делегација министарства је обишла Астрономску опсерваторију која се налази на врху планине Видојевица званом Бандера, на

смо да посетимо ово сјајно место на планини Видојевици, Астрономску опсерваторију, казала је министарка Беговић и додала да иако је у свету науке, ово је њена прва посета Опсерваторији Видојевица.

Како каже, ово је мало благо, када је реч о астрономији у Србији.

– У разговору са представницима Народне Скупштине, градоначелником Прокупља и екипом ентузијаста и научника који су укључени у научне пројекте, договорили смо се да ћемо уложити напор у циљу популаризацији овог места и астрономије. Као прво, у плану је изградња парка чији ће најчешћи



Градског већа, начелник Топличког округа Златан Миљковић и народни посланик др Дарко Лакетић.

Обраћајући се гостима градоначелник Прокупља Милан Аранђеловић је истакао да му је велика част то што је министарка науке и технолошког развоја одлучила да посети баш топлички крај као област која има велике потенцијале у развоју и примени науке и технологије у свим развојним областима нашег друштва.

Госте је поздравио и народни посланик из Топлице др Дарко Лакетић рекавши да је министарка Беговић „права особа на правом месту“ из разлога што најбоље разуме проблематику и зна колико је технолошки развој у свим областиома важан за напредак државе и пре свега због чињенице да је отворена за комуникацију и све предлоге које долазе од локалних самоуправа, појединаца и организација, као и да је њен долазак у Топлицу доказ да жели да чује и уважи овдашње

– Ми смо јуче имали посету председника Србије Александра Вучића који је отворио реновирану велелепни хотел у Куршумлијској Бањи који је недостајао овом крају и који такође преставља велику шансу и развојну могућност Топлице, рекао је др Дарко Лакетић.

– У припреми за овај наш састанак видели смо да у близини Прокупља постоји Астрономска опсерваторија која даје велике шансе развоју науке пре свега јер постоје реалне могућности да се у оквиру ње изгради један истраживачки центар по угледу на „Петницу“ где би се наша деца едуковала и усавршавала у области астрономије, а и других повезаних наука, казала је министарка Беговић.

Она је нагласила да поред шансе ра развој науке будућа истраживачка станица и опсерваторија на Видојевици представља и велику шансу за развој туризма у овом крају.

– За све што се тиче науке, иновација и свега онога што подстиче

надморској висини од 1.155 метара, 25 километара удаљену од Прокупља.

Та посматрачка станица је на једној од ретких планина у Србији са тамним небом, на којој је сванетлосно загађење минимално. Ту је 2011. године инсталиран телескоп чији је пречник огледала 60 сантиметара, а пет година касније допремљен је највећи телескоп у земљи и региону који носи назив по нашем научнику Милутину Миланковићу.

Набавку овог телескопа, чији је пречник огледала 1.4 метара, вредног милион евра, финансирала је Европска унија кроз шестогодишњи међународни пројекат „Беллисима“.

Телерскоп је у потпуности аутоматизован, а посматрање се врши преко интернета и то је тренутно највећи телескоп на западном Балкану.

– Поводом обележавања 100 дана рада Владе Републике Србије, као тим испред Министарства науке, иновација и технолошког развоја, одлучили

посетиоци, осим туриста, бити и најмлађи наши суграђани који су веома заинтересовани за астрономију. Овде ће имати прилику да бораве, да се друже са научницима и посматрају звезде и планете. Ова астрономска станица има капацитет јер поседује три телескопа, од којих је један као нулти производ аустријске фирме донет управо овде, чиме је започела производња ових телескопа. Интересантно је зашто се Опсерваторија налази баш на овом месту крај Прокупља, а то је чињеница да је овде најтамнија тачка ноћу у Србији, што значи да нема светлосног загађења. Самим тим небо се отвара и пружа велике могућности за посматрање звезда и планете, каже министарка Беговић.

Како истиче, Министарство ће у сарадњи са локалном самоуправом и београдском Опсерваторијом, учинити све да се ово место добије заслужено место у научној заједници.

М.М.

Обележена 106. годишњица Топличког устанка

Симбол српског јунаштва

26. фебруара 2023.

У Прокупљу је обележена 106. годишњица Топличког устанка, у организацији Одбора за неговање традиција ослободилачких ратова Владе Републике Србије и Града Прокупља.



Уз највеће државне и војне почасности, венце на споменик Топличанима палим у ратовима 1912-1918 и жртвама у Народном устанку 1917. године, положили су представници Владе Републике

но и у великом броју одазивао на позив отаџбине, да се укључи у борбу за заштиту слободе и ослобађање од разних агресора, од Балканских ратова, Првог и Другог светског рата, све до ратова деведесетих година. Топлички устанак је трајао од 26. фебруара до 26. марта 1917. године и у њему је учествовало 12.762 устаника наоружаних пушкама и 364 коњаника. Важно је истаћи да су жене узеле велико учешће у устанку. У топличком крају српске хероине су биле курири, обавештајци, јатаци, болничари. Оне су допремале муницију, превижале рањенике, чувале стражу, а неке од њих су раме уз раме са мушкарцима биле у одредима, подсећа Антић.

Како наводи, одлука о подизању устанка донета је на збору у Обилићу 21. и 22. фебруара 1917. године. У Мачковцу код Куршумлије, 26. фебруара почеле су борбе које ће касније прерасти у устанак. Куршумлија је ослобођена 28. фебруара, Лебане 1. марта, Прокупље 3. марта а Блаце 5. марта 1917. године. У Врањском, Нишком и Топличком округу убијено је укупно 8.767 људи, спаљено 8.855 кућа и 34.684

– И ове борбе нас обавезују да се окупимо и ујединимо, заложимо и изборимо да Србија буде моћна земља, јака, модерна, са јаком војском, народом и државом којом мудро и одговорно руководи председник Републике Србије и врховни командант Александар Вучић, државник који хоће да ћирилицом, знањем, слободом, културним просперитетом и економским напретком, Србија буде боља земља, слободна и самостална у одлучивању и дозвољно снажна да сама одређује правац своје будућности, истиче Антић.

Испред споменика Топличким јунацима присутнима се обратио и заменик градоначелника Прокупља Мирослав Антовић.

– Топлички устанак подигли су голобради јунаци чији су очеви водили битке на Колубари и Церу, прешли Албанију, а многи од њих нашли свој мир у Плавој гробници.

Читава Европа је те 1917. године по први пут чула да у Србији постоје области Топлица, Јабланица и Пуста река и да тамо живи храбар, непокорени народ који не да своја презимена, не да свој језик и не да синове у

боре против окупатора и још једном покажу да су потомци Југовића и Обилића. Такав је овај крај био и у Другом светском рату, јер овде живи храбар и непоколебљив народ, који се не боји јачих ни бројнијих од себе. Топлица је и 1999. године дала највише својих синова и кћери, док смо се одупирали НАТО агресији. Данас нам пристижу нека друга искушења. Данас се боримо за економски развој, да и овај крај осети благодети 21. века. Да цела Србија буде поново земља младих, да нам школе буду савремена училишта, да нам се рађа више деце, да нам ничу нове фабрике, каже Антовић и додаје да ови циљеви нису супротни сећању на славни устанак и да само загледи у величину наших предака и вођени сјајем њихових жртви, можемо постићи велике победе и победити сваки изазов.

У културном делу програма наступио је хор цркве „Свети Прокопије“, прокупачки песник и глумац Срђан Живковић и солиста Иван Стојановић.

Државној церемонији обележавања 106. година Топличког устанка присуствовао је и помоћник министра одбране Синиша



Србије, Министарства за рад, борацка и социјална питања, Министарства одбране и Војске Србије, Министарства унутрашњих послова, Министарства културе, Топличког управног округа, Града Прокупља, као и представници борацких удружења и организација. Парастос палим јунацима одржало је свештенство цркве Свети Прокопије.

Државни секретар Министарства за рад, запошљавање, борацка и социјална питања, Зоран Антић је рекао да је Топлички устанак симбол српског јунаштва.

– Народ Топлице се увек спрем-

зграда. Од тога је само у Топличком округу убијено близу 4.000 људи, спаљено око 5.000 кућа и око 16.500 зграда.

Подсећајући на наше славне претке и величину њихових дела, државни секретар Зоран Антић каже да смо у обавези да њихову славу преносимо будућим генерацијама и чувамо од заборава, али и да будемо јединствени и сложни у новим борбама, борбама за економски развој, очувању националног идентитета, борби против беле куге, као и борби за што боље образовање и културни преображај.



Бугарску војску. Иако малобројни и слабије опремљени од Аустро-Угарске и Бугарске војске, устаници су пружили пример војне тактике, јунаштва и борбености. Комитски одреди под командом Косте Војиновића Косовца и Косте Пећанца доносили су слободу. Устанак је трајао више од месец дана, али је жестоко уздрмао Централне силе најављујући њихов пораз 1918. године. Топличани су показали да су племићи храбрости и нису поклекли и ни посустали кад је било најтеже. Ујединили су се да скину ланце и окове са својих живота, да се

Радовић, државни секретар Немања Старовић, као и државни секретар Министарства културе Миодраг Ивановић. Војску Србије представљао је заменика команданта Копнене војске генерал мајор Слађан Стаменковић и командант 3. бригаде Копнене војске пуковник Драган Антић.

Делегације су обишле Народни музеј Топлице, поставку „Топлички устанак 1917“, као и споменик Јунацима Гвозденог пука и спомен собу посвећену Гвозденом пуку.

Љ.М.

У Прокупљу обележена 24. годишњица од НАТО агресије

Положени венци и цвеће на споменик погинулим родољубима

24. марта 2023.

Поводом обележавања 24. марта Дана сећања на почетак НАТО агресије на Србију 1999. године, пред спомен обележјем палим борцима у ратовима од 1990. до 1999. године у центру Прокупља одата је почаст погинулима и положени венци и цвеће.

у одбрану слободе и части своје отаџбине.

– Ми никада нећемо моћи да се одужимо борцима који су те 1999. године, али и свима онима који су током наше бурне историје рађања модерне државе Србије дали животе за слободу отаџбине. Данас, овде нас окупља њихова љубав према слободи која

циљ буде да се ратна разарања Србије више не понове и да знање и мудрост треба да буду наше најјаче оружје. Будућност морамо да грађимо вредним радом и да на темељима, које поставише својим животима они који су гинули за слободу, стварамо нови живот за поколења која нам долазе, подвукао је Антовић.

напред. Свесни смо да не можемо вратити те младе животе, нити можемо њиховим породицима да на било који начин да надокнађемо губитак најмилијих, али због њихових жртава морамо да идемо путем напретка и путем који нам обезбеђује мир и сигуран живот наших поколења, истакао је Антовић.



У присуству многобројних грађана венце су положиле делегације Војске Србије, Топличког управног округа, Града Прокупља, родбина и пријатељи погинулих војника и полицајаца, представници многих борачких и других организација и удружења.

Након опела које је служило свештенство Цркве Свети Прокопије присутнима се обратио заменик градоначелника Прокупља Мирослав Антовић.

Антовић је подсетио да се навршило 24 године од када је на

је јача од смрти. Зато морамо да учинимо оно што можемо, што је наша дужност, да увек памтимо и спомињемо њихова имена, да се са дужним поштовањем сећамо њиховог хероизма и да они буду свети симболи будућности наше државе и нових поколења, рекао је Антовић наглашавајући да је први и највећи задатак државе да брине о породицама и потомцима страдалих.

– Свако име уписано на овом споменику и на свим споменицима широм Топлице и Србије

Он је нагласио да се власт у топличком крају труди да изгради јаку и стабилну земљу, да имамо више радних места, да млади људи своје Прокупље доживљавају као место за добар живот, са истом надом и вером са којом су је њени најбољи синови и кћери бранили у рату.

– Уз подршку државног врха на челу са председником Александром Вучићем, ми смо кренули да овом крају удахнемо нови живот и наду за боље сутра. Обнављамо и грађимо нови здравствени центар,

У културно уметничком програму су учествовали ученици Гимназије из Прокупља под руководством професора српског језика Биљане Радмановић и професора музике Тање Цветановић.

На споменик који подсећа на НАТО агресију и погинуле током ње уклесана су имена 48 погинулих војника и полицајаца током ратова од 1990. до 1999. године.

Аутор величанственог спомен обележја које представља велики прасак, разарајући пројектил који



Србију започео напад 19 земаља НАТО алијансе и када су најбољи синови Србије, поносно стали

је име слободе, име наше личне и колективне светиње. Она нас уче да чувамо слободу, али и да нам

индустријска зона је спремна за нове инвеститоре. Подржавамо све оне који желе да наш крај иде

пада на Србију је академски вајар Драган Дробњак.

М.М.

У Прокупљу потписани уговори за служење добровољног војног рока са оружјем

Топличани увек први када је одбрана домовине у питању

28. фебруара 2023.

У свечаној сали Скупштине Града Прокупља у присуству представника Војске Србије, Топличког управног округа, Града Прокупља свечано су потписали уговоре за служење добровољног војног рока са оружјем младићи и девојке из топличког краја.

Присутне војнике најпре је поздравио потпуковник Славиша Костић који је нагласио да су се Топличани ове године у највећем броју до сада одазвали војној обавези.

Он је нагласио да укупно 20 младића и девојака из топличког краја ове године одлази на одслужење војног рока са оружјем и да је Топлички округ међу три најбоља у Србији са највећим бројем пријављених. Такође је додао да то чак није имало везе ни са бројем становника и поређења ради истакао да се из Новог Сада за служење војног рока са оружјем пријавио исти број војника као и из Топлице.

Потпуковник Костић је подвукао да су пријављени испунили

опште услове јавног огласа за добровољно служење војног рока, да су држављани Републике Србије, да имају пребивалиште на подручју Републике Србије, да су здравствено способни за војну службу, да нису служили војни



рок са оружјем, да се против њих не води кривични поступак и да нису осуђивани на казну затвора.
– Будућим војницима су обезбе-

ђени оптимални услови за живот и рад у јединици. Поред смештаја хране, одеће и обуће, обезбеђене су и накнаде путних трошкова. Кандидати имају право на редовно одсуство, а најистакнутији војници имају право и на наградно

према Такође је навео да ће будући војници имати и солидна месечна примања од око 45.000 динара. Говорећи о томе колико су млади заинтересовани за добровољно служење војног рока са оружјем, Костић је рекао да тај број из године у годину расте и да је заинтересованост све већа, како младића тако и девојака.

Будуће војнике поздравио је и начелник Топличког округа Златан Миљковић који је нагласио да је у традицији топличког народа да са пушком поносно брани своју слободу и поменуо славне претке у Првом светском рату који су стекли бесмртну славу борећи се у саставу Другог пешадијског пука „Књаз Михајло” или како су га звали „Гвозденог пука”.

На избору је војницима честитао и заменик градоначелника Прокупља Мирослав Антовић, а обратили су им се и представници општина Куршумлија, Блаце и Житорађа.

На одслужење војног рока ове године иду младићи и девојке рођени 2005. године и старији.

М.М.

У Прокупљу свечано обележен Међународни дан цивилне заштите

Велики значај Јединица цивилне заштите

6. марта 2023.

У згради Скупштине Града Прокупља данас је у присуству представника топличких општина, представника Министарства унутрашњих послова (МУП) и јединица цивилне заштите, свечано обележен Међународни дан цивилне заштите.

Присутне је најпре поздравио начелник Топличког округа и командант Штаба цивилне заштите Топличког округа Златан Миљковић.

Он се осврнуо на значај и улогу Јединица цивилне заштите у случају свих типова несрећа и катастрофа и суочавању са њима и одао признање припадницима тих служби за све напоре, жртве и подвиге које су чинили спашавајући животе људи и њихову имовину.

– Цивилна заштита представља организовани одговор државе на опасности које угрожавају становништво, материјална добра и животну средину у случају ванредних ситуација, које превазилазе могућности редовног деловања надлежних органа, рекао је Миљковић и додао да држава Србија у сарадњи са Сектором за ванред-

не ситуације МУП-а интензивно ради на јачању цивилне заштите и да се сваким даном све више ради на подизању значаја те организације као и да друштво у те сврхе мора да издваја и улаже све више материјалних средстава.

Према његовим речима до сада је на подручју Србије формирано више од стотину специјализова-

зоване јединице цивилне заштите за гашење пожара, спасавање на води и под водом, пружање прве помоћи, радиолошко-хемијско-биолошку заштиту, спасавање из рушевина, збрињавање и слично.

О начину деловања и формирању јединица цивилне заштите које могу бити опште и посебне неме-



них јединица док је основну обуку прошло близу 3.000 припадника који су распоређени у специјали-

не, говорио је начелник Одељења за ванредне ситуације у Прокупљу и начелник Штаба цивилне

заштите за Топлички округ Зоран Ристић.

Он је поздрављајући присутне представнике локалних самоуправа и МУП-а Србије и представнике специјализованих јединица цивилне заштите из Топлице, истакао да су на територији Топличког управног округа до сада образоване специјализоване јединице цивилне заштите за гашење пожара и то два вода од по 39 припадника и за пружање прве помоћи и збрињавање, један вод од 39 припадника.

Говорећи о задацима Цивилне заштите Ристић је навео да се она активира када настану ванредне ситуације изазване елементарним непогодама или техничком технолошким несрећама, а таквог су обима и интензитета да њихов настанак или последице није могуће спречити или отклонити редовним деловањем надлежних органа и служби, те је за њихово ублажавање и отклањање неопходно ангажовати додатне снаге и средства.

М.М.

У Топлици подељено 323.040 килограма меркантилног кукуруза

Помоћ узгајивачима млечних крава

7. марта 2023.

На основу Уредбе Владе Србије и спровођења мера за доделу меркантилног кукуруза власницима регистрованих пољопривредних газдинстава, који на својим имањима имају сточарску производњу млечног говедарства, додељено је бесповратно 240 килограма кукуруза по грлу крупне стоке, казао је Дејан Тонић члан Градског већа у Прокупљу задужен за пољопривреду.

Он је објаснио да је за кукуруз путем Пољопривредно стручне и саветодавне службе (ПССС)

у Прокупљу конкурисао велики број пољопривредника, узгајивача млечних грла са подручја Топличког округа и да је и велики број њих успео да оствари право на ту значајну помоћ Владе Србије.

Кукуруз је додељен као помоћ узгајивачима млечних крава који су конкурисали за бесповратну доделу меркантилног кукуруза на основу Јавног позива Министарства пољопривреде и шумарства Републике Србије.

– На основу броја поднетих пријава по основу поменуте Уредбе власницима регистрованих пољопривредних газдинстава,

узгајивачима крава на подручју Топличког округа припало је 323.040 килограма меркантилног кукуруза, који је добило 142 домаћинства, а од тога је произвођачима крава на подручју Прокупља припало 60.480 килограма кукуруза за 39 газдинстава, рекао је директор ПССС у Прокупљу Александар Петковић.

Он је навео да како се меркантилни кукуруз налазио у републичком складишту у Ердевику у Војводини у консултацији представника Града Прокупља са представницима локалних самоуправа у Блацу, Куршумлији и

Житорађи, одлучено да се сав кукуруз организовано допреми и смести у силос у Блацу одакле узгајивачи крава могу лакше да га преузимају.

Како је истакао Дејан Тонић, ако се зна колико треба издвојити средстава за узгој и квалитетну прихрану млечних грла, онда је ово права и велика помоћ сточарима у топличком крају, који су на овај начин и уз подршку државе бесплатно обезбедили квалитетну исхрану за сточна млечна грла, а самим тим и квалитетну производњу млека и млечних производа.

М.М.



Почело уписивање у е-Аграр на подручју Топличког округа

Е-Аграр ефикасан начин за остваривање свих права пољопривредника

6. фебруара 2023.

У овој години пољопривредници ће процедуру уписа у Регистар пољопривредних газдинстава и подношења захтева за подстицаје уместо на папиру подносити искључиво електронским путем на платформи Е-аграр, рекао је директор Пољопривредно стручне службе (ПССС) у Прокупљу Александар Петковић.

Он је нагласио да је електронско уписивање пољопривредника на подручју Топличког округа и Прокупља званично почело 20. јануара и да је до сада у е-Аграр уписано 800 пољопривредника из нашег краја.

– Позивамо пољопривреднике који имају „паметне телефоне“ да у поштама преузму параметре за ЕИД или идентификациони лични број, како би могли да приступе платформи Е-аграр, а они

који немају „паметне телефоне“ потребно је да у МУП-у преузму сертификат који у електронској размени података замењује потпис неке особе, казао је Петковић и навео да у сваком случају пољопривредници морају да поседују своју имејл адресу путем које ће се од сада вршити сва преписка и комуникација са ПССС и ресорним министарством.

– Ове године ни један подстицај ни један конкурс неће бити расписан док се не инплементира е-Аграр, казао је Петковић и нагласио да ће у циљу помоћи, нарочито старијима који се не сналазе у електронском делу, бити организовано низ семинара и трибина на којима ће се пољопривредницима објаснити на који начин да се упишу на платформу и да путем е-Аграра аплицирају за подстицајна средства.

Како је навео Петковић већ се увелико кренуло са радом и обу-

кама пољопривредника у Топлици и додао да је ПССС у Прокупљу права адреса за пољопривреднике где ће их саветодавци упутити у систем е-Аграра и помоћи им да прихвате тај начин комуникације.

– Чека нас тежак и обиман посао с обзиром на старосну структуру и то да се већина наших пољопривредника никада није срела са рачунарима, казао је Петковић.

Он је изразио наду да ће тај посао ипак бити у потпуности и са успехом завршен до крајњег рока за упис у е-Аграр, а то је 1. април 2023. године.

– То једноставно мора да се уради, јер све што свуда у свету функционише мора и код нас да заживи и пољопривредници треба да знају да им је то обавеза јер све док се то не заврши неће бити никаквих конкурса ни субвенција, подвукао је Петковић.

Он је рекао да би старијим пољопривредницима од велике помоћи били њихови синови и унучици и објаснио да сви који желе да се упишу на дигиталну платформу могу да дођу у ПССС у Прокупљу и понесу важећу личну карту, андроид телефон и имејл адресу.

Ако не поседују „паметне телефоне“ пољопривредници могу да се јаве и у Секретаријату унутрашњих послова СУП у Прокупљу где ће им бити омогућена пријава, а за то ће им такође бити потребна важећа лична карта са чипом и постојећа имејл адреса.

– ПССС у Прокупљу је на располагању пољопривредницима и један саветодавац свакодневно дежура у нашим просторијама од 9 до 12 сати, тако да сви они који желе могу да нам се обрате за савет и помоћ, рекао је Александар Петковић директор ПССС у Прокупљу.

М.М.

Предавање у оквиру програма „Ромактед“

Превенција раних ромских бракова

6. марта 2023.

У оквиру реализације друге фазе програма „Ромактед“, а у циљу промоције оснаживања Рома на локалном нивоу у селу Житни Поток надамак Прокупља одржано је предавање за младе Роме и Ромкиње са темом превенције раног ступања у брак припадника ове популације.

Предавање је изазвало велико интересовање младих Рома који чине већину становништва у овом прокупачком селу и највећи број младих и деце као и ученика Основне школе „Вук Караџић“ у том месту.

Координатор тог програма, који се на подручју Прокупља спроводи од 2021. године и сада је у другој фази реализације је Миладин Милосављевић из Градске управе у Прокупљу, а теренски тим који наставља са едукативним предавањима и у другим селима на територији Прокупља чине још и фасилитатор – стручни кон-



султант Изабела Сејдић и предавач психолог у прокупачком Дому здравља Иванка Златковић.

Иванка Златковић је овом приликом одржала предавање са темом превенције раног ступања у брак младих Рома и потребе њиховог социјалног оснаживања, завршетка започетог школовања и

проналажења посла пре склапања брака и формирања породице.

Друга фаза програма „Ромактед“ на подручју целе Србије започела је у јануару 2021. године и траје 48 месеци.

Ради се о заједничком програму Европске уније и Савета Европе, који служи за побољшање инте-

грације ромске популације у локалним заједницама кроз појачано учешће у креирању локалне политике и спровођењу локалних акција.

Пројектни партнери су и друге међународне организације, владе и невладине институције и организације које се баве ромским питањима.

Уопштено програм „Ромактед 2“ има за циљ побољшање локалне демократије, одговорности, инклузивности и реаговања према ромским грађанима, а самим тим и побољшање пружања услуга.

Програм је осмишљен да изгради политичку вољу и одржив политички ангажман локалних власти, да побољша демократску локалну управу и изгради капацитете и подстакне оснаживање локалних ромских заједница како би учествовали у дизајнирању, спровођењу и праћењу планова и пројеката који се на њих односе.

М.М.

Велика златна медаља „Међународног сајма образовања“ Топличкој Академији струковних студија

Награда за висок квалитет студијских програма

10. марта 2023.

На овогодишњем 18. по реду Међународном сајму образовања који се под називом „Путокази“ одржава 9. и 10. марта у Новом Саду, Топличка Академија струковних студија са седиштем у Прокупљу, награђена је „Великом златном медаљом“ за квалитет својих студијских програма, саопштили су из те установе.

Како је истакнуто ова образовна установа оцењена је највишом оценом за васпитно образовне делатности, за хуманитарни рад, за различите студентске активности и њен општи значај за локалну заједницу.

Током два дана на Међународном сајму образовања у Новом Саду биће представљено готово 500 образовних профила, као

и програми за ученике свих узраста и програми на језицима националних мањина.

Сајам је отворио министар просвете Бранко Ружић, који је истакао да је та манифестација оријентир и „путоказ“ знања новим генерацијама и да је образовни систем у Србији веома разноврстан, инклузиван и доступан.

На штандовима сајма осим представника средњег, вишег и високог школства у Србији, представљени су и факултети из Босне и Херцеговине, Словеније, Црне Горе и Хрватске.

Признање Топличкој Академији струковних студија у Прокупљу на свечаности у Новом Саду примио је в.д. председник Академије професор др Звонко Златановић.

И ове године Сајам образовања у Новом Саду је изазвао велико

интересовање посетилаца који су имали прилике да разгледају штандове факултета и средњих

школа из Србије и земаља из околине бесплатно.

М.М.



Три прве награде за Музичку школу „Корнелије Станковић“ у Београду

Прокупачки хармоникаши заблистали

21. марта 2023.

Већ на самом почетку такмичарске сезоне музичких школа, прокупачка Музичка школа „Корнелије Станковић“, свом граду доноси изузетне резултате. Реч је двема првим наградама, које су

остварили Вељко Димитријевић и Лука Ђорђевић, док се као апсолутни победник, пехаром, може похвалити Никола Кричак.

Сва тројка су наступила на Београдском фестивалу хармоника, протеклог викенда.

– Вељко је ученик првог, Лука другог, а Никола шестог разреда. Одлични су ђаци и врло су вредни и у учењу музичког градива. Радимо се њиховим успесима и поносимо се тиме што управо наша деца својим успесима, проносе име нашег града, истакли су у

Музичкој школи „Корнелије Станковић“.

Пред овом децом, али и њиховим другарима су нова такмичења, на којима ће, сигурни смо, блистати и поново нас обрадовати dobrim резултатима и новим наградама.

Л.С.

Изложба Техничке школе „15. мај“ у прокупачкој Галерији Од уметности до хуманости

20. марта 2023.

У галерији „Божа Илић“ отворена је изложба хуманитарног карактера, на којој је изложено 80 радова ученика Техничке школе „15. мај“, смера „техничар-моделар одеће“.

Организована под називом „Од уметности до хуманости“, имала је за циљ да окупи љубитеље сликарства, представи рад ученика ове школе, али и помогне нашим најмлађим Прокупчанима у лечењу, Николини Јосић и Михајлу Тасковићу. Посетиоци су могли да дају добровољне прилоге, који ће бити прослеђени њиховим породицама, које су се овом приликом и захвалиле својим суграђанима и организаторима изложбе.

Директорка Техничке школе „15. мај“ Биљана Миленковић, није крила задовољство због посетености изложбе.

– Ово није прва акција нашег Ученичког парламента и ученика, који похађају смер „техничар моделар одеће“, али и свих ученика наше школе. Прошле године смо имали хуманитарну акцију, коју смо организовали за нашу Даницу, одржали смо и хуманитарни вазар, али и турнир у малом фудбалу, где су учествовале све средње школе, рекла је директорка Миленковић и истакла да школа увек подржава акције својих ученика, на којима показују своју хуманост, али и креативност.

Професорка текстилних предмета у овој школи Сузана Копривица је истакла да је циљ оваквих акција да се деци покаже да и од неких безначајних и малих ствари могу да настану врло вредна уметничка дела.

– Ако не водимо рачуна о ономе што је безначајно, како да водимо рачуна о односу према другим људима, према онима којима је помоћ потребна, како ћемо бити хумани. Ова изложба је најбољи

показатељ тога како од неких малих и наизглед беспотребних ствари настану оне велике, важне и лепе, а притом и корисне, додала је професорка Копривица.

Она је објаснила да је ово био један од лепих начина да сви заједно покажу ко су и на шта су спремни ученици и професори прокупачке Техничке школе.

– Желели смо да наши суграђани виде шта значи јединство у жељи да се помогне. Показали смо које границе смо спремни да померимо и које циљеве да освојимо, а ја се надам да ћемо у наредним годинама, полако, али све више померати те границе. Иза нас стоји врло велики рад, не само мој, него и мојих колегица, Гордане и Наташе. Заједничким радом смо успели да реализујемо преко 80 слика, додала је професорка.

Она је навела да су деца примењивала изворну технику „киносаиго“, али да су се једног момента препустили креативности и маштарењу, те да су ситне комадиће материјала убадали у стиропор, а ту технику су назвали „шљокица техника“, зато што умногоме подсећа на вез или на слагање ситних шљокица по исцртаним контурама на текстилном материјалу.

Професорка је истакла, да ће у мају ове године, из школе изаћи прва генерација дипломираних ученика овог смера, у коме се ради модеран дизајн, савремено и естетско обликовање и одевање, уз конструкције и моделовање на компјутерима по посебним програмима.

Ученица Тијана Јовановић, која је учествовала у стварању слика, изложених на овој изложби, нагласила је да се она и њени школски другови радују кад могу да помогну кад то треба.

– Радили смо радове техником „киносаиго“, која је настала у Јапану осамдесетих годи-



на година 20. века, када је млада Јапанка покушала да створи неobiчно уметничко дело од остатка свилених тканина, у чему је и успела. За израду својих слика, користила је дрвену подлогу, скалпел, маказе, лепак, папир са нацртаном апликацијом и папир за копирање. Ми смо користили стиропор одговарајуће дебљине, преко кога смо, исцртавали одговарајућу слику, а затим смо прецизно склапелом урезивали линије неколико милиметара, а онда у те урезе, ножићима смо увлачили тканину. Притом смо пазили на дебљину материјала, да не буде превише танак, како не

би дошло до његовог оштећења, објаснила је ова ученица и истакла да су у раду и припремању изложбе учествовали сви ученици од првог до четвртог разреда ове школе.

– Желели смо да учинимо нешто племенито, јер и сам назив наше изложбе гласи „Од уметности до хуманости“, а показује на нашу вољу и жељу, да кроз уметничку лепоту и стваралаштво учинимо нешто, макар мало за Николину и Михајла, којима је неопходна помоћ у лечењу. Сматрамо да је уметност језик који сви разумеју и зато смо данас на овом месту, нагласила је Тијана Јовановић.

Л.С.



Отворен 23. „Ђурђевдански књижевни конкурс“ За надарене ствараоце

7. марта 2023.

Ђурђевдански књижевни конкурс, 23. по реду, који Књижевно друштво „Раде Драинац“ и Књижевна омладина Прокупље, традиционално организују, отворен је и ове године.

Из прокупачког Дома културе, под чијим окриљем постоје и раде поменута друштва, поручују да је конкурс у току и да су сви за-

интересовани књижевни ствараоци, не старији од 30 година, позвани да учествују у њему. Како наводе и ове године конкурс, на који се сваке године јави велики број учесника из целе Србије, траје до 22. априла.

– Пропозиције су прецизне и јасне и овај пут. На конкурс, који је већ у току, потребно је послати циклус песама, пет прича и 20 афоризама. Радове, откуцане

ћирилицом (Times New Roman – 12), треба послати на мејл адресу kdrradedrainac@gmail.com. Потребно је навести име и презиме, године, адресу и број телефона. Прва три рада биће награђена, а првонаграђени ће летовати на Јадрану, истакли су у Књижевном друштву „Раде Драинац“.

Они су нагласили да су ранијих година радови стизали из свих градова Србије, али и из других

држава. Поред тога што има дугу традицију, Ђурђевдански књижевни конкурс, сада има и међународни карактер.

Оно што је такође лепо, али и важно и корисно за ствараоце, који учествују на Ђурђевданском књижевном конкурс, јесте да радови најбољих имају својеврсну промоцију и у часопису „Ток“, па тако читаоци и на овај начин имају прилику да их упознају.

Л.С.

Бројним активностима прослављен празник и уручене захвалнице

Библиотека прославила 113 рођендан

23. марта 2023.

Поводом обележавања 113 година од оснивања прокупачке Библиотеке, у овој установи организован је пригодан програм и уручене захвалнице најактивнијим читаоцима.

Празник и важан датум у Библиотеци, песмом су улепшали најмлађи ученици ОШ „Никодије Стојановић Татко“, а након тога се присутнима обратила већница за културу Града Прокупа Милица Ерић.

– Драго ми је да смо се окупили једним лепим поводом, на рођендан наше Библиотеке. Много је значајних година у њеном раду. Од 1910. када је отворена „Грађанска Читаоница, 23. марта 1930. када је отворена Народна читаоница са универзитетом. Библиотека је

1973. године понела име великог песника Радета Драинаца, када је и отворено Дечије одељење. Матична библиотека Топличког округа постаје 1994. године, док је 2019. године обележено 50 година „Драинчевих сусрета“ и отворена Спомен соба у част великог песника, подсетила је Ерић.

Она је овом приликом истакла да је Библиотека једина установа културе која нема свој простор и да град ради на томе да се овај проблем реши. Направили смо велики искорак јер смо заокружили локацијски простор за изградњу нове зграде библиотеке, а на основу одлуке Владе Републике Србије. Сада нам предстоји израда пројекта и планирање финансијских средстава за радове који обухватају око 1300 м² простора за потребе установе.

Директор прокупачке Библиотеке, Драган Огњановић је рекао да је данашње време преплавлено новим технологијама али да је Библиотека право место за нова знања и праве информације.

– Не смемо дозволити да нам деца говоре немуштим језиком преко тастатуре, јер су речи драгоцене, било да су изговорене или су у књигама, каже Огњановић и позива најмлађе суграђане да буду чести гости Библиотеке.

Он је овом приликом уручио захвалнице и поклоне најактивнијим читаоцима. На Дечијем одељењу то су Богдан Радосављевић, Милица Каличанин, Матеја Митић. Најмлађи члан Библиотеке је Петар Милосављевић, а најстарији Предраг Лукић. Међу одраслим члановима најактивније су Мирјана Миљковић, Сава Ивановић и Славица Вукадиновић.

У наставку програма одржана је промоција књиге за децу „Здраво се храним и тако се браним“ песникиње Ане Стојановић из Благаца, чији је издавач прокупачка Библиотека „Раде Драинац“.

– Ово је наше треће издање у едисији дечије књижевности али и прва права сликовница на коју смо сви поносни. Треба је доживети и сазнати шта је све то најздравије за наше малишане, каже Огњановић.

Професор Ивана Грујић која је на књизи радила као лектор, истиче да ова збирка једноставним и разумљивим језиком уводи децу од најранијег узраста у разиграни

свет поезије. Ана овом збирком даје допринос сензибилисању деце најмлађег узраста управо за поезију, каже Грујић и додаје да је основна вредност ове књиге појам породице која представља извор топлине и задовољства.



Аутор књиге, Ана Стојановић се овом приликом првенствено обратила најмлађим гостима и поручила им да су здраве навике јако важне и да је ова књига настала управо из жеље да нам деца буду здрава. Она се захвалила свима који су помогли да ова књига данас, баш на рођендан прокупачке Библиотеке буде промовисана.

Љ.М.



Књига „Морални сведок“ представљена прокупачкој публици

Монографија у виду мемоара

24. фебруара 2023.

У Спомен соби Раду Драинцу поводом Дана установе прокупачке Библиотеке, представљена је нова књига проф. Миријане Бојанић Ђирковић, под називом „Морални сведок“. Објављена је у издању прокупачке Библиотеке и Универзитетске библиотеке „Никола Тесла“ у Нишу.

На прокупачкој промоцији „Моралног сведока“, говорила је ауторка и др Горан Максимовић. Говорећи о књизи ове ауторке, Максимовић је рекао да се ради о изузетној монографији, која је писана у виду мемоара, који је како је навео један од најсложенијих књижевних жанрова.

– Актуелан је у свим епохама, а посебно у последњих двадесетак година, јер се на књижевној сцени појавио велики број документар-



них књига. Ова књига обухвата феномен Холокауста, али и још један веома важан аспект сећања српског писца из Старе Србије Анђелка Крстића, која су дуго била у рукопису и која су објављена 2000. године. Заступљени су и мемоарски текстови и грађе на којима се базира истраживање Миријане Бојанић Ђирковић, рекао је др Горан Максимовић и додао да је увод ове монографије веома важан, јер разматра аспекте теоријско методолошког приступа у значењу мемоарске и уопште документарно уметничке прозе.

Ауторка књиге „Морални сведок“ је овом приликом нагласила да се у њој говори и о Топлици, кроз мемоаре Топличана, који су током Другог светског рата били заробљеници нацистичких логора и да су у питању мемоари Драгољуба Поповића.

Л.С.

Предавање на тему „Топлички устанак-1917. године“ у прокупачком Музеју

Поводом великог јубилеја

27. фебруара 2023.

Народни музеј Топлице је поводом 106 година од Топличког устанка приредио предавање са мултимедијалном презентацијом на тему „Топлички устанак 1917. године – узроци и последице“, а о њој су говорили предавачи историчари из ове установе, музејски саветник Дарко Жарић и историћар кустос Маја Димић.

Поред бројних припадника Војске Србије, предавању су присуствовали и Прокупчани, које занима овај део српске историје.

Предавачи су на самом почетку својих излагања истакли важност примарних извора у који спадају биографије и дневници. Као један такав навели су и дневник Косте Војиновића, који су узели бугарски војници, па се за његово постојање сазнало тек 50-тих година, захваљујући адвокату Миливоју Перовићу, који је 1959. године објавио књигу „Топлички устанак“. Ту је и збирка докумената из бугарског Архива у Трнову и Софији, као и бројна издања историчара, међу којима су значајнија проф. Божице Младеновић.

– Оно што је многим познато, а многим и није, прву књигу о Топличком устанку штампао је академик Александар Дероко. У нашем Музеју постоје књиге на француском језику о Топличком устанку и злочинима који су извршени на територији Топлице. Досад није преведена, па ћемо се потрудити да то у неком наредном периоду и урадимо, јер и она свакако представља извор, који ће вероватно бити од помоћи онима



који се баве истраживањем и бележењем историјских чињеница из периода Топличког устанка, истакао је овом приликом музејски саветник, историчар Дарко Жарић.

Историчар кустос Маја Димић је овом приликом рекла да је Топлички устанак симбол српског јунаштва.

– Био је то једини устанак на територији коју су окупирале Цен-

тралне силе у Првом светском рату. Трајао је од 26. фебруара до 25. марта 1917. године. Бугарска је желела да изврши потпуну денационализацију окупиране области, зато су приступали суровој бугаризацији српског становништва које је ту живело. Повод за избијање устанка била је објава регрутације српског становништва од 18 до 40 година за бугарску војску, која је предви-

ђена за Топлички округ од 20. до 27. фебруара 1917. године, истакла је историчар Димић.

Она је подсетила да су на челу устанка биле следеће војводе, Коста Војиновић-Косовац, Коста Миловановић-Пећанац, Милинко и Тошко Влаховић, Јован Радовић и Поп Димитрије Димитријевић-Мита Комита.

– Одлука о подизању устанка донета је на збору у Обилићу 21. и 22. фебруара 1917. године. У Мачковцу код Куршумлије 26. фебруара почеле су борбе које ће касније прерасти у устанак. Куршумлија је ослобођена 28. фебруара, Лебане 1. марта, Прокупље 3. марта, а Блаце 5. марта 1917. године. Устанак у Топлици, Јабланици и Косаници у крви је угушен. У Врањском, Нишком и Топличком округу је убијено укупно 8.767 људи, спаљено је 8.855 кућа и 34.684 осталих зграда. Од тога је у Топличком округу убијено 3.907 људи, спаљено 4.986 кућа и 16.333 осталих зграда. Само у прокупачком срезу, који је обухватао данашњи град Прокупље и општину Блаце, било је убијено 1.674 особа. Људи су убијани и мучени на најсвиријем начине, вешањем, клањем, одсецањем делова тела, кувањем, спаљивањем и закопавањем живих у земљу. Силовано је преко 1.000 жена, девојака и девојчица. Све ово нам показује да је окупатор на простору захваћеном устанком спроводио злочиначку политику са циљем да уклони сваки траг српства са ових простора, закључила је кустос историчар у Народном музеју Топлице Маја Димић.

Л.С.

Прокупачки Музеј добио нову сувенирницу

Нови кутак за вредне предмете

10. фебруара 2023.

Кроз пројекат „Уређење и опремање хола музеја“, Народни музеј Топлице је у прошлој години, уз помоћ Министарства културе, добио нову сувенирницу за излагање сувенира и књига. Вредност овог пројекта била је 1.000.000,00, а њиме је набављена комплетна опрема са пултотом и витринама, паноима са старим фотографијама о историјату музеја и другим знаменитостима нашег града.

– У самом холу музеја одрађена је „Интерактивна табла-интерактивна мапаса QR-кодима за преузимање апликације преко мобилног телефона“. Одрађена је и мобилна апликација под на-

зивом „Водич кроз Топлицу“, коју је могуће преузети преко плеј продавнице, на свим андроид мобилним телефонима. На табли се налази мапа града и околине са свим значајним означеним објектима и локалитетима, које посетилац приликом доласка у град треба да посети. Управо кодови омогућавају да се добију све информације о поменутом објекту-локалитету (поред зграде музеја, ту су галерија „Божа Илић“, Спомен соба и Спомен парк Гвоздемом пуку, затим Хисар, споменичка целина-археолошко налазиште, Плочник-археопарк, споменици културе), на територији целог Топличког округа, рекла је директор Народне музеја Топлице Љиљана Красић.

Она је навела да је у току реализација још два пројекта, које је такође одобрило Министарство културе Владе Републике Србије. Први је „Заштита, чување и представљање уметничких дела галерије Божа Илић“, чија вредност износи 800.000,00 динара. Средства су намењена за набавку мрежастих полица за одлагање уметничких слика из збирке историје уметности музеја. Уређењем депоа галерије „Божа Илић“, слике ће добити адекватну заштиту. Други пројекат је „Конзервација германског копча са археолошких истраживања утврђења Хисар у Прокупљу 2021.“, а његова вредност је 685.000,00 динара.

Л.С.



Представљена је књига „Лекар у служби свог народа“

Хуманиста који је волео Прокупље

23. марта 2023.

У Народном музеју Топлице представљена је књига „Лекар у служби свог народа“, аутора Новице Шаулића, коју је поводом 145 година од рођења др Алексе Савића, приредила и објавила Подружница српског лекарског друштва у Прокупљу.

– Књигу смо приредили у знак сећања на овог великог српског хуманисту, а у склопу 75 година од оснивања наше подружнице. Данас је представљено јавносно и ученицима, који похађају Медицинску школу у нашем граду, која носи његово име и који обележавају дан своје школе. Пре самог почетка овог књижевног сусрета, на Хисару смо, заједно са њим, а положили венце пијетета на спомен бисту др Алексе Савића, рекао је др Срђан Мијатовић.

Он је навео да су поводом 75 година јубилеја подружнице у Прокупљу, прошле године објавили фототипско издање књиге „Лекар у служби свог народа, др Алекса Савић, министар народног здравља“, коју је 1936. године објавио и написао Новица Шаулић.

Он је био савременик Алекси Савићу и његов политички опонент у том периоду, али из књиге се види дубоко поштовање за све оно што је он урадио.

Новица Шаулић је некада, говорећи о томе шта његова књига казује записао, да је пред читаоцима пример народног лекара, ратника, управника, шефа – на делу, у схватању савременика, у успомени најдражих, од сељака којима је у рату и у миру био пријатељ и ради којих је створио хигијенску културу у свом крају.

– Пред нама је политичар, прави народни представник и министар – слуга народних потреба. Пред вама је лични живот, рушење организма годинама и потпуно предан рад за народ, у складу са дотадашњим животом, тестамент, којим је највећи део своје имовине оставио народу. Зато је ова књига живота потребна појединцу, да му покаже рад у служби својој земљи и народу, потребна друштву, да би осетио значај људи, који су снага земље и који смрћу остављају место без замене. Помисао на велико дело ових људи, изградњу заједничког добра, радује душу, а векови му певају песму. Оваква служба, истински испуњена радом и несребичном жељом за опште добро, можда је најбоље решење тајне краткотрајног живота. Ово је разумео и испунио др Алекса Савић, овако је о веома пошто-



ваном и великом човеку, др Алекси Савићу писао Новица Шаулић.

Доктор Мијатовић је истакао да читаоци из књиге могу да виде значај тога што је др Савић оставио.

– Добро је да је тако, јер би се са временом изгубило много тога да није било те књиге, јер све оно што није записано, брзо се заборавља. Полако се трудимо да кроз записана сећања вратимо све те људе, који су дали допринос не

само здравству, него и широј друштвеној заједници, са свим оним што су радили, а једна од њих је свакако наш доктор Алекса Савић, који је у међувремену добио своје заслужено место и испоштован и од Прокупчана, али и Топличана, истакао је председник Подружнице српског лекарског друштва Прокупље др Срђан Мијатовић.

Он је овом приликом додао да је у склопу издавачке делатности

Подружнице у Прокупљу објављена и монографија о историјату здравства Топлице, коју је написала проф. др Славица Филиповић. Захваљујући њој, како је наведено, види се да је др Алекса Савић, дао огроман допринос тадашњој целокупној друштвеној заједници у свим областима живота.

– Наш народни лекар није дао допринос само здравству, него и просвети и уопште самом функционисању Прокупља. Заслужан је за отворање Средње пољопривредне школе, за отварање Болнице, водовода, отворио је бројне чесме по целом Топличком округу и још много тога. Прва монографија је написана на 100 страница, а ова друга, која ће бити представљена јавности 9. јуна ове године, на Сусретима лекара Топлице, имаће преко 400 страница. Њен назив је „Путевима модерне српске медицине у топличком крају од 1912. до 1941. године“, нагласио је др Мијатовић.

Он је навео да нова књига обилује мноштвом научних чињеница и садржи научне монографије. Објаснио је да прва обухвата период од ослобођења од Турака до Балканских ратова, а да друга обилује мноштвом научних чињеница и поткрепљена је бројним документима и историјским подацима. Она ће нас упознати и са биографијама и личностима, које су дале велики допринос, не само здравству, већ и комплетној друштвеној заједници у том периоду у Прокупљу.

– То су многи учени људи, који су постављали темеље гадашњег модерног живота, како у Прокупљу, тако и у Топлици и шире, с обзиром на то да је већи број њих наставио своју каријеру и свој живот у другим местима, сећајући се Топлице увек са великим поштовањем и љубављу према свему што су у њој доживели, подвукао је др Срђан Мијатовић.

О др Алекси Савићу, у чију част и сећање на њега је и приређен овај књижевни сусрет, на коме су изнете многе занимљиве и досад непознате ствари у вези са његовим релативно кратким, али веома испуњеним животом, говорили су и историчар кустос Дарко Жарић и професор књижевности Драган Огњановић. Они су из свог угла испричали много лепих дешавања, али и бројних значајних дела, које је оставио Прокупљу и Топлици, а које су увек биле у служби човека као индивидуе, али и целог народа у Топлици.

Л.С.

Промовисана књига „Крвава граница“

Споменик јунацима са Кошара

27. мај 2023.

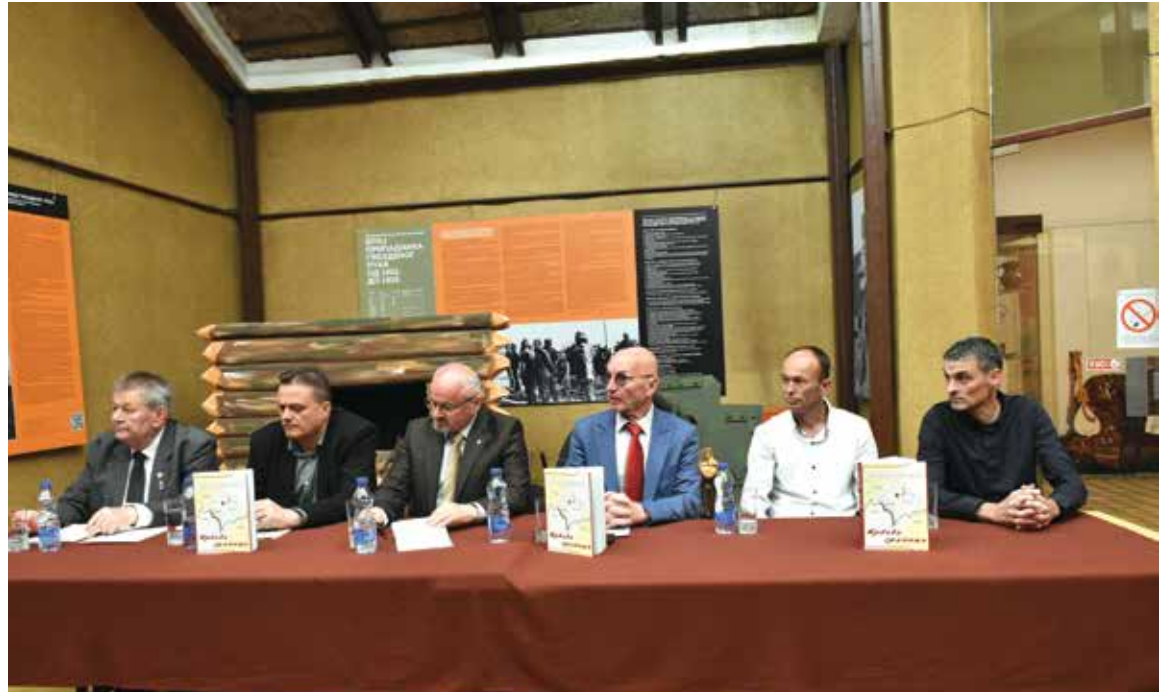
Поводом обележавања 24. годишњице НАТО агресије и почетка бомбардовања СР Југославије 1999. године у Народном музеју Топлице у Прокупљу промовисана је књига „Крвава граница“ потпуковника Војске Србије (ВС) Драгутина Димчевског посвећена борцима са Кошара који су током тромесечног рата у фронтској борби херојски од агресора одбранили границу Србије.

У препуном холу прокупачког музеја о књизи је говорио аутор потпуковник Драгутин Димчевски и његови саборци бригадни генерал ВС Зоран Лубура, Славиша Вучегић и Игор Величковић војници са Кошара, као и историчар музејски саветник прокупачког музеја Дарко Жарић.

– Ова књига представља спомен обележје о времену проведеном на граници ка Албанији у време најжешћих напада током НАТО агресије, рекао је потпуковник Димчевски, херој са Кошара. Он је подвукао да књига настала на изводима из његове радне белешнице и да говори о догађајима приобележеним током 1998. и 1999. и не само на догађајима које је он лично доживео, већ и на сећањима бораца, војника и старешина. Такође је истакао да је све то документовано званично у 53. граничном батаљону Приштинског корпуса којим је командовао, а да су неки делови преузети и из књиге „Јунаци отаџбине“.

– Битка на Кошарама само је централни догађај свих тих сукоба описаних у књизи, подвукао је Димчевски и нагласио да наслов његове књиге није инспирисан само догађајима новијег датума, већ је одабран због тога што је граница са Албанијом у дужем временском периоду, током деценија, била место где су Срби гинули, бивали мучки убијани и проливали крв.

– У књизи сам описао и то како су 1998. године почели масовни илегални преласци границе, али сам децидно навео само оне који су имали обележје агресије на нашу земљу. Први гранични инцидент је био 16. априла када смо спречили и похватили терористе, они су имали значајне губитке, а ми запленили велику количину наоружања. Онда су гранични инциденти постали готово свакодневни. За мене најтежи инцидент десио се 30. септембра када су терористи из Албаније упали на нашу територију и код карауле Морина ми-



нирали пут, а у реону карауле Кошаре поставили заседу, казао је Димчевски, подробије описујући те догађаје да би како је нагласио „на крају уследили догађаји из 1998. и 1999. године када је пало највише крви на тој граници“.

– Мој 53. гранични батаљон званично је угашен 28. фебруара 2000. године, отишао је у легенду, а полако почео и да одлази и у заборав што је мени сметало, знајући колике је жртве тај батаљон поднео током НАТО агресије и све време су ми биле на уму моје белешке које сам током агресије водио. Још су ме људи стално запиткивали да им причам о догађајима са Кошара и мало помало родила се идеја о томе да напишем књигу, испричао је потпуковник Димчевски.

Говорећи о књизи мр Зоран Лубура, бригадни генерал у пензији рекао је да је свим члановима Савеза удружења бораца ослободилачких ратова (СУБНОР) у Врању, чији је он председник, драго што је удружењу указана част да буде издавач ове књиге.

– Државну границу са Албанијом обезбеђивала су три гранична батаљона наше војске. Сви су биле непосредно потчињени команди Приштинског корпуса у саставу треће армије. Кад погледате називе караула и видите да су то имена и презимена војника и граничара који су ту настрадали раније и карауле по њима добиле имена, доћи ћете до сазнања да тај гранични део наше државе никада није био потпуно миран, рекао је Лубура.

– Морам рећи да су граничари једна посебна врста људи, бирају

се најбољи, најспособнији, војници прве категорије. Они имају посебну обуку у јединицама за обуку граничара и тек након тога се упућују на карауле. То је практично једини борбени задатак у миру, где чувајући границу војник може да употреби оружје и спречи угрожавање суверенитета и територијалног интегритета своје државе. Тамо се људи врло брзо сједине и функционишу као једна породица“, рекао је генерал Лубура, осврнувши се и на конкретне догађаје у пограничном подручју ка Албанији у време НАТО агресије.

Саша Радојевић, заставник и саборац Димчевског на Кошарама као заменик командира на тој караули, рекао је да му је то било прво радно место после завршетка средње војне школе.

– Имао сам тада 19 година о потпуковнику Димчевском могу само да кажем да о великим људима говоре њихова дела, а његово дело је успешна одбрана државне границе и територијалног суверенитета Србије, чиме се данас сви поносимо, рекао је Радојевић и нагласио да је од момента када је почео копнени напад у реону карауле Кошаре свих 67 дана Димчевски провео са својим војницима на фронту делећи њихову судбину.

Председник Скупштине СУБНОР Србије Мирољуб Стојчић је уручио Повељу Граду Прокупљу за дугогодишњу сарадњу и допринос у развијању традиција ослободилачких ратова коју је у име Града примила Милица Ерић члан Градског већа задужена за културу.

Повеље и захвалнице уручене су и заслужнима појединцима.

У културном делу програма учествовао је хор „Деца неба“ Основне школе Ратко Павловић – Ђићко, под управом професорице Славице Стојановић, а стихове су говорили Анђелија Јеремић из Основне школе „Никодије Сртојановић – Татко“, Мила Стојановић ученица Медицинске школе из Прокупља и Слађана Теодоропулос, гошћа из Грчке.

Битка на Кошарама почела је 9. априла 1999. године, кад је кренула копнена агресија у садејству НАТО снага, Војске Албаније и ОВК и трајала је до 14. јуна 1999. У тој бици погинуло је 108 припадника Војске Југославије. Снаге наше војске чинили су тада делови 125. моторизоване бригаде, 53. гранични батаљон, војна полиција из Београдског и Крагујевачког корпуса, делови 63. падобранске и 72. специјалне бригаде, те добровољци из земље и иностранства.

Драгутин Димчевски је пензионисани потпуковник Војске Југославије и заменик команданта 53. граничног батаљона током битке на Кошарама. Поводом 21. годишњице битке на Кошарама, председник Републике Србије Александар Вучић га је одликовао Орденом Белог орла са мачевима другог степена. Поред тога одликован је и Медаљом за заслуге, Орденом за војне заслуге са сребрним мачевима, Орденом народне армије са сребрним звездом и Орденом за храброст.

М.М.

Промовисан нови број Топличког зборника

Привлачи пажњу читалачке јавности

28. фебруара 2023.

У Народном музеју „Топлице“ у Прокупљу промовисан је најновији, седми број „Топличког зборника“, часописа за друштвено хуманистичке науке који студијама, чланцима, прегледима и приказима из свих друштвених области већ дуже време скреће пажњу читалачке јавности.

На промоцији најновијег издања присутне је најпре поздравила директорка Народног музеја Топлице Љиљана Красић, захваливши се на сарадњи и помоћи пре свега локалној самоуправи у Прокупљу, а затим и ауторима текстова који су допринели да тај часопис због интересантних наслова привлачи пажњу читалачке публике.

О садржају новог Топличког зборника су говорили и главни и одговорни уредници Милан Стојановић директор Историјског архива Топлице и историчар ку-

стос прокупачког музеја Дарко Жарић.

Говорећи о квалитету и одабиру научних текстова и студија који су обухваћени овим бројем Стојановић је рекао да су се у уредништву трудили да текстови буду разнолики и да има „за сваког по нешто“. Како је нагласио за квалитет одабраних текстова гарантују имена из Уређивачког одбора као што су др Саша Д. Стојановић, др Саша Марковић, др Дмитар Тасић др Слободан Кањевац, Сара Јекић, Сања Црнобрња-Красић и Драган Лекић.

У зборнику су заступљени аутори Душко Ђрбовић са текстом „Турске пешадијске пушке Маузер М. из 1887“ из збирке Завичајног музеја Јагодина, затим „Индустрија обојених метала у Прокупљу од 1945. до 1990.“ Маје Димић, „Топлица под Османлијском окупацијом 1455. до 1877“ Дарка Жарића, „Сарадња Краље-

вине Србије са Исом Бољетинцем пред Први балкански рат“ аутора Луке М. Јовановића. У часопису су заступљени и Владимир Ловић и Горан Тимотијевић са текстом „Виђење могућег стратешког наступа Републике Србије у актуелним геополитичким околностима“, затим Зоран Миладиновић са текстом „Топличани на Сремском фронту“ као и Садуша Ф. Реџић са приказом Родни стереотипи у песми „Somebodi that I used to know“, затим Сандра Стојиљковић Цветковић са написом „Погранични сукоби са Арнаутима након ослобођења 1878 године и Ђорђе Стошић са „Прилог проучавању непокретних културних добара на територији Топлице“, Црква Светог Мине у Штави.

Пажња у овом часопису посвећена је и „Историји Српске православне цркве у Црној гори“ о чему пише историчар Маја Димић као

и приказу „Бог и Војо болничар“ Слободана Кањеваца, а своје место нашле су и „Едукативне радионице Народног музеја Топлице“ Маријане Остојић.

Присутнима су своје радове представили и плиже објаснили Дарко Жарић, Маја Димић, Садуша Ф. Реџић и Зоран Миладиновић чије је излагање о учешћу Топличана у пробијању Сремског феонта и ослобађању Србије у Другом светском рату привукло посебну пажњу. Како је истакао Миладиновић и у Другом светском рату Топличани су имали запажену улогу у ослобођењу земље од окупатора. Они су се борили у саставу 21. Српске дивизије и више од 1.000 их је погинуло само на Сремском фронту, пет или шест пута више него што је страдало током целог Другог светског рата и окупације на подручју топличког краја.

М.М.



Одржани традиционални Сретењски сусрети песника у Прокупљу

Вредне награде и похвале за учеснике

14. фебруара 2023.

Тридесетшесторо песника из целе Србије, такмичило се на овогодишњим 18 по реду Сретењским сусретима песника, који се сваке године традиционално одржавају у Прокупљу.

– На велику радост и задовољство и учесника и љубитеља писане речи, овогодишња манифестација одвијала се у виду песничког маратона. Публика је уживала у говорењу стихова песника, а жири је наградио оне који су их најбоље презентовали. Тако је Сретењску повељу ове године добио Дејан Ристић, а Сретењско одличје је припало Наташи Лазић, истакли су у Дому културе, који годинама уназад организује ову песничку манифестацију.

Лауреати су као награду добили и по једну слику са Ивањданске ли-

ковне колоније. На овогодишњем песничком маратону, било је и учесника који су добили похвале, а то

су Снежана Јанковић, Сара Савић, Добрила Стојановић, Александар Стојановић и Драган Павловић

Жири су и ове године чинили Љубиша Красић, Александра Стојиљковић и Предраг Јашовић. Д.С.



Градоначелник Прокупља примио делегацију Кошаркашког савеза Србије

Активности на omasовљењу кошарке у Топличком округу

22. марта 2023.

Делегација Кошаркашког савеза Србије коју су чинили Ана Јоковић, једно од највећих имена српске кошарке и потпредседник Кошаркашког савеза Србије за женску кошарку, Вуле Вуковић председник регионалног кошаркашког савеза Јужне Србије, Веселин Марјановић генерални секретар Кошаркашког савеза Јужне Србије као и Милорад Поповић и Бобан Петровић чланови надзорног одбора регионалног кошаркашког савеза Јужне Србије, посетила је градоначелника Прокупља Милана Аранђеловића и упознала га се активностима на omasовљењу кошарке, некад, а и данас најпопуларнијег спорта у Србији.

Поздрављајући присутне градоначелник Аранђеловић је изразио задовољство посетом и нагласио да му је част да има прилику да угости велико име српске кошарке Ану Јоковић, као и да му представља задовољство да са представницима Кошаркашког савеза Србије разговара о њиховим плановима и активностима као и о активностима локалне самоуправе у Прокупљу на omasовљењу спорта и подстицању младих да се што више баве кошарком која је била и остала један од водећих спортова на нашим просторима.

– Град Прокупље као престоница спорта познат широм Ср-

бије и у региону, као расадник великих спортских талената и великих спортиста почев од бокса, кошарке, рукомета и других спортова је одувек волео да угости спортисте и буде организатор и добар домаћин спорстким догађајима, рекао је градоначелник Аранђеловић.

Он је нагласио да се локална самоуправа у Прокупљу максимално труди и улаже велике напоре као би сваке године издвјали све више средстава за развој спорта.

– Могу да кажем да смо сада дошли до неког нивоа када располажемо са солидним новчаним средствима која су намењена спортистима, рекао је градоначелник Аранђеловић.

Такође је подвукао да спортисти у Прокупљу сада имају добре услове за бављење свим спортовима као и да локална самоуправа улаже напоре и да се Спортска хала „Др Зоран Ђинђић“ у потпуности реновира како би млади у Прокупљу имали услове и за дворанске спортове као што је кошарка, рукомет, мали фудбал, одбојка и други.

– Кошаркашки клубови су годинама уназад понос града Прокупља и без обзира на то што је у последње време кошарка мање заступљена него раније за њу још увек влада велико интересовање младих, а ми као локална самоуправа учинићемо све да се тај спорт поново omasови и дати при-

лику девојчицама и дечацима да се њиме успешно баве, истакао је градоначелник Аранђеловић.

Ана Јоковић се најпре захвалила градоначелнику Прокупља на времену издвојеном за пријем делегације Кошаркашког савеза Србије и нагласила да није први пут у Прокупљу, као и да се овде увек пријатно осећа. Такође је додала да би женска кошарка овде као и свуда широм Србије могла да буде више заступљена и да би успеси које постиже наша репрезентација требало да буду подстрек младима на omasовљењу тог спорта посебно на југу Србије одакле су поникла многа велика кошаркашка и друга спортска имена.

– Кошаркашки савез Јужне Србије подржава све акције и сва кошаркашка такмичења наших

спортиста почев од јуниора, кадета, сениора и то на свим нивоима, тако да се може рећи да смо активни 365 дана у години, казао је Вуле Вуковић.

Он је нагласио да све то даје и добре резултате и да наши спортисти захваљујући пажњи која им се поклања постижу велике успехе и доносе медаље са свих такмичења на којима учествују, посебно истичући спортске успехе младих кошаркашица.

Вуковић се захвалио на подршци градоначелнику Прокупља Милану Аранђеловићу и локалној самоуправи и изразио наду да ће се та сарадња и убудуће наставити на обострано задовољство и корист прокупачких кошаркаша и кошаркашица, а и свих осталих прокупачких спортиста.

М.М.



Туристичка организација града Прокупља на овогодишњем Сајму туризма у Београду

У знаку историјских вредности

24. фебруара 2023.

У Београду се од 22. до 26. фебруара одржао 44. Међународни сајам туризма. Ово је највећа и најпрестижнија туристичка смотра на Балкану, која окупља велики број излагача из многих земаља.

– Туристичка организација града Прокупља, вредно и са пуно ентузијазма, представља све наше туристичке потенцијале из године у годину на овој манифестацији. Ту смо од самог њеног оснивања и долазећи овде, настојимо да на прави начин презентујемо лепоте и вредности нашег краја, због којих би туристи из земље и света требало да нас посете. Ове године

смо у први план излагања ставили наше историјске вредности којима

се поносимо, а то су најчувенији и најодликованији пук српске војске



„Гвоздени пук“, којим се поносе и Прокупчани и Топличани, рекао је директор Туристичке организације града Прокупља Симон Симоновић.

Традиционални партнери Туристичке организације града Прокупље и на овом Сајму туризма су хотел „Хамеум“, угоститељски бисер југа Србије и винарија „Топлички виногради“.

Народна Република Кина је ове године домаћин-партнер Републици Србији, а штанд прокупачке туристичке организације, посетио је и градоначелник Прокупља Милан Аранђеловић.

Л.С.

Гимнастичари заблистали у Нишу

На међуокружном такмичењу у гимнастици које је одржано у Нишу чак 10 прокупачких малишана обезбедило је себи пласман на републичко такмичење које ће се одржати у Костолцу. Они су на најбољи могући начин представили своје школе на овом такмичењу и показали да се не труде само када представљају свој клуб већ и своје школе. У вишебоју су се истакли ученици ОШ „Милић Ракић - Мирко“ који су узели два највреднија одличја. Златне медаље извојевали су ученик петог разреда Василије Ђинђић као и шампион Србије и уједно ученик седмог разреда Урош Грујић. Они су освојили прво место у вишебоју као и златне медаље. Теодор Тасковић ученик ОШ „Ратко Павловић - Ђићко“ је на овом такмичењу освојио 2. место у категорији ученика од петог до шестог разреда иза клупског друга Василија Ђинђића. Када је екипни пласман у питању доминирали су ученици ОШ „9. октобар“ који су у категорији од првог до четвртог разреда као и у категорији ученика од седмог до осмог разреда освојили прво место екипно. Чланови победничке екипе од првог до четвртог разреда који су



освојили златну медаљу и пред којима је светла будућност наступили су у саставу Страхиња Миљковић, Урош Ђорђевић и Христијан Марковић. Треба напоменути да је Урош Ђорђевић освојио златну медаљу и у вишебоју, а његов клупски и школски друг Христијан треће место. Другу такмичарску екипу сачињавали су: Марко Демировић, Данило Ђеранић и Андрија Бабић који је био успешан и у вишебоју зауевши друго место у овој категорији.

У женској конкуренцији у категорији ученица од петог до шестог разреда истакла се најбоља гимнастичарка ГК „Топличанин“ и ученица ОШ „9. октобар“ Лана Петковић. Она је у вишебоју освојила сребрну медаљу и друго место које јој обезбедило учешће на републичком такмичењу. Поред Лане успешна су била још два члана гимнастичког клуба из Житорађе, Хана Стојановић која је освојила прво место у вишебоју као и њена школска другарица Сара Јовановић која је освојила друго место. Обе такмичарке и ученице ОШ „Топлички хероји“ су избориле пролаз даље на републичко такмичење. М.К.

Успех каратиста Топличанина

Каратисти Топличанина наставили су са густим распоредом и великим бројем такмичења у овој сезони. Једна екипа каратиста Топличанина била је у Суботици на 24. Супер Енпи купу на коме је наступило преко 1200 такмичара из 9 земаља, а друга екипа наступила је у Лесковцу на Ипон купу где је наступило око 800 такмичара из 4 земље. На изузетно јаком такмичењу у Суботици Лена Ристић освојила је сребрну медаљу у катама док су бронзане освојили Теодора Момчиловић и Љубица Вучковић. На такмичењу у Лесковцу злато је освојила Сена Петковић, сребро је припало Павлу Аранђеловићу док су бронзане медаље освојили Павле Марковић и Филип Арсић

– Одличан почетак пролећне сезоне са младим такмичарима који тек треба да се доказују и постижу запажене резултате. Такмичаре Топличанина очекује турнир у Шапцу док троје наших такмичара путује са репрезентацијом Србије у Италију на европско првенство, рекао је Дражан Цвјетковић тренер Карате клуба Топличанин.

М.К.



Настављена сезона стрелаца

У оквиру трећег кола купа Србије у стрељаштву за млађе категорије које је одржано у Нишу чланица стрељачког клуба Топличанин 1887 Марија Нешић освојила је друго место и сребрну медаљу са упцаних 185 кругова и као првопласирана у укупним бодовима изборила је пласман на финале Купа Србије. Треба рећи да се у овој конкуренцији пионирски такмичило 50 стрелкиња из целе Србије а да је од осталих чланова клуба из Прокупља Сара Петковић заузела 12. место са упцаних 179 кругова и Јана Тротер 27. место. У конкуренцији кадеткиња запажен резултат остварила је Ан-



гелина Младеновић која је заузела 9. место са резултатом од 387 кругова што је и нови рекорд Стрељачког клуба Топличанин.

На првенству Србије за кадеткиње које је одржано у Београду екипа Стрељачког клуба Топличанин 1887 у саставу Ангелина Младеновић, Марија Нешић и Сара Петковић освојила је пето место у екипној конкуренцији од 15 екипа колико је учествовало на првенству Србије. У појединачној конкуренцији Ангелина Младеновић заузела је 7. место од 50 такмичарки колико је учествовало.

М.К.